

Kan vi gjøre noe med arbeidsløsheten?

Hvordan møter vi arbeidsløsheten og fortvilelsen i dens kjølvann? Hvordan få underskuddsbedrifter til å gå med overskudd? TV-programmet «Utsyn» den 26. januar viste den harde virkelighet i britisk industri, med utgangspunkt i «British Leyland» i Birmingham.

Som prøveklut for regjeringen Thatchers økonomiske politikk har konsernet gått igjennom en hestekur. Arbeidsstokken er kuttet drastisk ned, fagforeningenes makt er brutt — og firmaet overlever. Bitterheten og fortvilelsen hos alle som ble satt på porten er ikke tatt med i regnskapsoversikten.

Programmet viste også et mer positivt eksempel gjennom det som er skjedd ved Jaguar-fabrikken innen samme firma, hvor man har satset på mer samhold og samarbeid mellom ledelse og arbeidere, og oppnådd gode resultater.

Nedenfor følger en historie fra en annen del av England, Durham i nordøst. Den forteller ikke om noen endelige løsninger på massearbeidsløsheten, men om hva en gruppe arbeidsløse gjorde i møtet med den harde hverdagen.

For to og et halvt år siden reiste stålarbeidere fra Consett, Durham, til London for å protestere mot nedleggelsen av stålverket i byen deres. Protesten førte ikke frem. 3 700 mistet jobben.

Nylig var noen av de samme arbeiderne tilbake i London. De deltok på et møte for MRA med temaet «Hva kan vi gjøre med arbeidsløsheten?»

«Da vi mistet jobbene våre, var det som livsinnholdet forsvant,» sa John Lee, en av de tidligere stålarbeiderne. «Men noen av oss fortsatte å møtes regelmessig. Vi ville ikke la oss bryte ned av bitterhet. Vi fikk idéen om et arbeiderkooperativ.»

Ti individualister

Consett-kooperativet har satt opp et informasjonssenter for byens arbeidsløse og startet to små fabrikker som produserer forskjellig utstyr til biler. Dette har gitt arbeid til 63 mennesker.

Det var mange vanskeligheter å overkomme, fortalte Lee. Det hadde ikke vært mulig å få banklån, så kooperativet måtte finansieres av medlemmene selv, med deres arbeidsløshetsstrygd! Det var oppo-

ny verden

INFORMASJON OM MORALSK OPPRUSTNING

sisjon i lokalmiljøet såvel som strid innad i kooperativet. «Vi er ti individualister i ledelsen, og hver av oss har vår egen bestemte oppfatning,» sa han. «Vi arbeider alle i samme retning, men vi har forskjellig syn på hvordan vi skal nå målet. Vår styrke er måten vi takler disse konfliktene på. Mens etablerte firmaer går konkurs, er Consett-kooperativet fortsatt i virksomhet. Det går godt fordi vi er fast besluttet på at det skal gå, og fordi vi er stolte av det vi gjør. Vi ønsker ikke bare å arbeide for oss selv, men for hele vårt lokalmiljø og våre barn og deres barn igjen. Det burde gå opp for politikere og massemedia at arbeidsløshet ikke bare er et spørsmål om statistikk, det dreier seg om mennesker med familier.»

Fagforeningsledere og de som har arbeid burde også tenke litt over at det arbeides så mye overtid mens det er så mye arbeidsløshet, sa Lee. «Hvis alle overtidstimenene i dette landet ble omgjort til 40-timers uker, ville vi få 200 000 nye jobber i morgen, ifølge en rapport fra Overhuset.»

Jeg trengtes fortsatt

En annen deltaker på møtet i London var Alan Aughton, ingeniøren som hadde fått idéen til bilutstyrsfabrikkene og nå selv arbeider med kooperativet. For tre og et halvt år siden hadde han måttet gi opp sitt arbeid på grunn av et hjerteinfarkt, og hadde følt seg fullstendig nedslått. «Så fikk jeg høre om Consett-kooperativet. Disse menneskenes behov for hjelp var nok til å overbevise meg om at jeg fortsatt trengtes. Det brakte meg ut av depresjonen.»

Beretningen fra Consett-kooperativet ble fulgt av andre eksempler på initiativ på grasrotnivå for å besvare arbeidsløsheten. «Hvorfor ikke flere tusen slike eksempler hele landet over?» spurte møtelederen, Chris Evans. «Kunne svaret til arbeidsløsheten ligge nærmere i en aktiv, ansvarlig ny holdning hos tusener av mennesker enn i en eller annen glimrende idé fra økonomenes side?»

(Fra New World News, London.)

Ungdom fra åtte land på nyttårsleir

Mange rykter sirkulerte om Bruvoll, nærmere bestemt Siviltforsvarets fjernhjelpelir i Nord-Odalen, da det ble bestemt at det skulle bli stedet for nyttårsleieren i MRAs regi 1982/83. Noen snakket om kalde brakker, store sovesaler med jernsenger og en matsal ordnet i perfekt militær disiplin. Andre fortalte om røde stuer i en eventyrlig granskog med alle muligheter til friluftsliv. Alle var imidlertid enige om at det fantes en kvartermester som gjorde det beste for bygda, leiren og oss, så stemningen var hele tiden god i gruppen som forberedte leiren.

Innbydelser ble trykt, idéer og forslag lagt fram, program utarbeidet, ansvar ble tatt og fordelt, andre inkludert og satt i arbeid — så var leiren et faktum. Og det skulle vise seg at vi hadde fått et ypperlig sted å være: «Vi vil gjerne ta arbeidet med å arrangere leir til neste år. Men vi vil ha den her, ikke i Sverige,» sa noen av svenskene som hadde tatt den korte turen over grensen via Kongsvinger.

Det kommer også an å deg

For oss i den yngre generasjon var dette et godt hovedtema å samles om. Overalt møter vi analyser av dagen i dag og prognoser om morgendagen. For det meste taler de om krig og katastrofe. Håpløsheten preger hverdagen. Til dette kommer manglende tillit til den eldre generasjonen, fordi makten har korrumpert så mange av dem som skal lede oss. Med det som bakgrunn kom vi sammen den første dagen omkring temaet: *Tillitskrise — brobygging*.

Det vi først forsøkte å komme til klarhet om var hva som egentlig er grunnen til at det oppstår mistillit. Hva er det som får meg til å mistro andre, og hvordan reagerer jeg når andre ikke har tillit til meg? At frykten på begge sider har en stor andel, synes klart, men hvordan overbygger man så frykten? Vi fikk en god demonstrasjon av brobygging på nyttårsaften, da en av de yngre deltakerne som hadde vært medansvarlig for kveldsprogrammet syntes at en av de eldre kontrollerte hele programmet. Gjennom at de to fikk snakke tingene igjennom seg imellom og senere ba hverandre om unnskyldning i alles påhør, opplevet vi hvordan forståelsen øket og tillit ble bygget.

«Bruk-og-kast»

Den alvorligste belastningen for helsevesenet vil etterhvert bli «sam-sykdommene» konstaterte en artikkel i tidsskriftet *Folkevelt*, og lanserte derved en ny betegnelse på sykdommer som oppstår gjennom mangel på samliv, samarbeid og solidaritet. Den andre dagen på leiren møttes vi om spørsmålet: *Hvordan lever vi sammen?* Det finnes mange forskjellige sider av dette, som alle kjennes like aktuelle og viktige. Forholdene innen familien er svært avgjørende. Flere fortalte om problemer hjemme, andre kunne fortelle om hva ærlighet og ny ansvarlighet hadde betydd for en forandring i deres hjem. Denne diskusjonen resulterte i at mange reiste hjem fast

besluttet på å bidra til en ny atmosfære i familien. Med slående resultat, har vi hørt i tiden etter leiren.

Forholdet mellom gutter og jenter kom også opp, hva gjør vi i et samfunn hvor Guds gaver blir til «bruk-og-kast»-varer? Vi forsto at vi alle har et behov av å prate om og å få rettledning i dette emnet. Ute i samfunnet blir man lett en «outsider» hvis man ikke aksepterer «bruk-og-kast»-mentaliteten.

Bygge fred

Foran det nye året tok vi opp temaet: *Hvordan skaper vi fred?*

«En verden uten drømmer er en fattig verden, men en verden med bare drømmer er en farlig verden.» Dette sitatet av erkebiskopen i Finland, John Wikström, var et godt a propos til motsetningen mellom de som mener vi må møte truselen fra Øst med mer våpen og de som sier at ethvert videre tiltak for opprustning er ytterligere en spiker i menneskehetens kiste.

Vi fikk høre eksempler på fredsskapende arbeid i land som Zimbabwe og mellom enkeltpersoner fra begge sider i Falklands-konflikten. Spørsmålet om en indre fred tok vi opp i vår bibelgruppe om morgenen. I en verden hvor så mye galt skjer og hvor jeg så ofte er en del i dette, har Gud latt Jesus dø for oss. Han har tatt vår straff slik at vi kan få tilgivelse og begynne på nytt, selv som vi ikke har levet opp til det Gud ønsker. Hva er da naturligere enn at vi også ordner opp våre forhold til (u)venner som vi har noe usnakket med?

Varsellamper

Å komme hjem etter en leir er ikke så lett, all inspirasjonen man har fått kan ta slutt når vanskelighetene begynner. Vi brukte det siste møtet til å diskutere: *Vanskeligheter — en vei til vekst*.

Vær glad for vanskelighetene og vend deres destruktive styrke mot dem, akkurat som en dyktig judo-bryter bruker motstanderens styrke til å beiseire ham, sa Jean-Marc Duckert fra Sveits som innledet møtet. Han fortsatte med å forklare hvordan fristelser kan ses som røde varsellamper som tenner i vårt indre når noe er feil i vårt forhold til Gud. I stedet for å falle for fristelsen kan vi komme nærmere Gud gjennom den.

Bjørn Henrikson fra Kiruna fortalte om sin tid som narkotikamisbruker og hvordan han gang på gang bestemte seg for å slutte. Det var først da han gikk ned på sine knær etter et tilbakefall og ba om et under, at han fikk frihet fra avhengigheten. Den friheten var total, og etter det har han kunnet være på steder hvor det har forekommet misbruk uten å falle tilbake. Han forsøker idag å hjelpe dem som ennå sitter fast, og ser med glede at flere har funnet en tro og blitt fri.

Mange av oss ønsker å finne en måte å formidle

Seks glade leirdeltakere på Bruvoll. Bakerste rekke fra v.: Jouni Oksala, Finland, Elisabeth Fremstad, Norge og Nils Finken, Danmark. Foran: Bob Normington, Storbritannia, Gunlög Fur, Sverige og Gudrun Brøvig, Norge.

Avisen «Glåmdalen» tok bildet og skrev i sin artikkel: «Rund ti personer har vært i sving for å ordne mat og rom til de 55 deltakerne, som kommer både fra Norge, Sverige, Danmark og Finland. Også England, Jugoslavia og Tanzania var representert.

Moralsk Opprustning er opptatt av å endre det enkelte mennesket og mener en moralsk opprustning av enkeltmennesket er løsningen på mange problemer både innen familien og verdenssamfunnet, men ser ikke dette som en privatisering.»

det håpet vi selv har funnet. Denne lengselen har resultert i en idé om at vi skal forsøke å skape en revy der vi kunne uttrykke alt det som gir oss håp. Under kveldsprogrammet på leiren ble det oppført forskjellige sketsjer og sanger. Idéene er der, nå er spørsmålet hvordan de kan utvikles videre.

Mats Lindroos.

Til Brasil, med sommerfugler

Sør-Amerika stod i hodet på seks av deltakerne på nyttårsleiren i Nord-Odal. De var Bob og Lyria Normington fra Storbritannia, de to svenskene Gunlög Fur og Leif Nahnfeldt, og Birte Østtveit og jeg selv fra Norge.

Sammen med andre unge fra USA, Kanada, Malta og Sør-Afrika skal vi delta i en aksjon i Brasil, Argentina og Uruguay, i tre måneder fra 10. mars. Programmet vil omfatte besøk på skoler og universiteter og i slumområder, og møter med representanter for den katolske kirken, industrien og fagbevegelsen. På nyttårsleiren møttes vi for å forberede og planlegge aksjonen.

Vi følte oss nokså hjelpeløse overfor en krevende oppgave. Åpenheten oss imellom skapte et godt for-

hold. Guds kall ga trygghet. Men det ble mange selv-ransakende spørsmål disse nyttårsdagene.

Landene vi skal besøke lider under økonomisk korrupsjon. Det er det lett å fordømme. «Men kan jeg selv kjøpes for vennskap?» spurte Gunlög. «Hvor fort gir jeg min overbevisning på båten? Hvor mye betyr ros eller kritikk for meg?»

Vi vil møte stor sosial urett. Bob fortalte hvordan han var lært opp i klassekampens filosofi hjemme. «Hvordan kan du hate uretten og likevel elske den som begår uretten?» spurte han. Nasjonalisme var et annet spørsmål som opptok oss, ikke minst i lys av Falklandskrigen. I Argentina og Brasil forsterkes den av en dyp mindreverdighetsfølelse. Noen av reaksjonene kan virke uforståelige på oss europeere. Men disse kreftene er kanskje ikke så ukjente for oss i Europa? Bob og Lyria fortalte hvor forferdet de var blitt over den britiske nasjonalismen som stakk sitt hode frem under og etter Falklandskrigen.

Moralsk Opprustnings arbeid i Sør-Amerika begynte i Rio de Janeiros havn for 30 år siden. Tøffe havnearbeidere la vekk kniv og skytevåpen, sluttet å stjele varer fra skipene, deriblant norsk tørrfisk, og de holdt demokratiske fagforeningsvalg. Det er nettopp mennesker som vil våge å stå for ærlighet og uselvishet mot korrupsjon og maktmisbruk vi ønsker å finne frem til. Vi håper også å kunne nå dem som er blitt harde og likegyldige. Tiden vil vise om det lykkes. Vi satser i tro, med sommerfugler i magen.

Bjørn Ole Austad.

Redigering: Ingeborg Ekman

Den vel 80-årige sveitsiske legen, psykoterapeuten og forfatteren Paul Tournier holdt et engasjert innlegg under den internasjonale helsekonferansen i Caux i august i fjor. Han talte til en forsamling av leger, sykepleiere, tannleger og spesialister på ulike områder innen helsevesenet.

Dr. Tournier begynte med noen takknemlige ord om Frank Buchman, som hadde påvirket hans liv sterkt og som han i sin tid tilegnet sin første bok. «Gud inspirerte den mannen,» sa Tournier. «Og det er for en stor del gjennom ham, hans venner og medarbeidere at mitt liv er blitt fruktbart og har kunnet formidle et nytt perspektiv til legeryrket.» Vi gjengir et utdrag av det personlige og uformelle foredraget.

I de siste femti årene har jeg trofast holdt fast ved en notatbok, der jeg skriver ned tanker som kommer til meg. Den utgjør grunnlaget for mitt liv. Alle som har takket meg for mine bøker har fått høre dette. De vet hvor avhengig jeg er av et slikt liv i stillhet i et virke som mitt, hvor jeg treffer mennesker som åpner sitt hjerte for meg. Ofte har jeg sagt til meg selv: «Hvilke skremmende hemmeligheter, hvilke tunge byrder i hvert menneskes liv.»

Sykdom kommer sjelden tilfeldig

Vi leger undersøker, observerer, stiller diagnose. Men det er ytterligere en diagnose som behøves. Jeg begynte tidlig å innse hvor sterkt de personlige problemene påvirker helsen. Sykdom kommer sjelden tilfeldig, mye sjeldnere enn folk tror. Den er ofte bygget opp gjennom en årrekke. Det finnes en sammenheng mellom helsen og de indre problemene som folk bærer på, som de søker hjelp for uten å vite hvem de skal vende seg til.

I de medisinske fakultetene undervises vi i patologisk anatomi, fysiologi, psykologi. Vår utdannelse dekker hele feltet av medisinsk vitenskap. Over hele verden finnes det tusenvis av leger som bare tar hensyn til materielle, vitenskapelige faktorer. Dette er naturligvis nødvendig. Dere forstår jo at jeg ikke er imot vitenskap, langt ifra. Men dette er bare den synlige siden av månen. Foruten den objektive siden finnes den andre. Mange leger aner intuitivt at en hel mengde sykdommer bare er uttrykk for en indre tragedie, sårede følelser, mislykkethet, konflikter mellom mann og hustru. Men hvordan skal en lege kunne sette fingeren på dette? Han vet ikke om han har noen hjelp å gi.

Man hjelper ikke folk med gode råd. Det som behøves er den slags hjelp jeg selv har fått i møtet

med mennesker som har fortalt konkret om sine egne plager, sine fordommer, sin trass og sin flukt.

Leger er redde for å se problemer blottstilt som de ikke kan gi svar på. De frykter innbildninger. De må hjelpes til å forstå at pasienten først må inspireres til å snakke ut og lette på det indre trykket. På den måten starter den legende prosessen og menneskene gjøres fri.

Dette var mitt eget eksperiment. Jeg var vanlig praktiserende lege, huslege, og trodde jeg kjente mine pasienter godt. Så begynte de plutselig å snakke til meg på et dypere nivå. Hvor dypt dette nivået er avhenger av hvor mye vi stiller oss til disposisjon.

Det slo meg straks at mange av deres problemer dreide seg om et valg mellom opprør og akseptering. Sårende erfaringer vekker alltid trass. Men man hjelper aldri noen ved å si: «Du må akseptere.» Legen må innse at det finnes en sammenheng — ikke en kjede av materiell årsak og virkning, men en åndelig sammenheng — mellom pasientens akseptering av sine vanskeligheter og legens akseptering av sine.

Pratestund ved peisen

En lege som gjorde mye mer enn jeg har gjort for å hjelpe praktiserende medisinerer å forstå pasienters personlige problemer, var den ungarske psykoanalytiker Michael Balint, som var flyktning i London under Hitlertiden. Da jeg leste hans arbeider sa jeg til meg selv at dette var nettopp hva jeg hadde forsøkt i 30 år. Jeg har ofte sagt til mine kolleger: «Dere stiller alltid spørsmål. På den måten samler dere bare en pakke vitenskapelige momenter. La folk prate i stedet, prate fritt, om det så tar en time.»

Det var slik jeg begynte. Ofte når pasientene innledet en samtale og jeg ante hvor det bar hen, pleide jeg si: «Hør her, denne konsultasjonen er nok for kort, andre sitter i venteværelset. Kom hjem til meg i kveld så kan vi ha en pratestund ved peisen, og da ikke mellom lege og pasient, men mellom menneske og menneske.» Og ved peisen var atmosfæren en helt annen.

Det fantes selvsagt en klar forskjell mellom Michael Balint og meg. Psykoanalytikere forblir vitenskapsmenn. De vil betrakte problemene rent vitenskapelig. Jeg må si at de likevel har vært svært vennlige mot meg. De pleide å spørre meg:

«Hvordan bærer du deg at?»

«Jeg vet ikke,» sa jeg.

«Men din metode da?»

«Jeg har ingen.»

Det forbløffet dem. De ble forvirret av at jeg brøt med en av hovedreglene i psykoanalysen — legens moralske nøytralitet. Min vane å snakke om egne erfaringer, til og med om min tro, ble en anstøtssten for mine kolleger. Jeg gikk helt imot den første regel vi lærte, nemlig at vi skulle være et tomt

filmlerret hvor pasienten kunne projisere de bilder han ville. Det betydde at det ikke på forhånd måtte finnes noen bilder på lerretet. Jeg ble altså ansett som et problem i begynnelsen.

Men nylig leste jeg en bok som dr. Balint arbeidet på før sin død, med titelen: «Seks minutter pr. pasient». Dette synes å være rutinen i England, gjennomsnittslengden på et legebesøk. Spørsmålet Balint stiller, er dette: «Hvordan kan leger gi en pleie som går dypere?» Balint hadde oppfunnet et nytt uttrykk som slo meg:

Ordet «Flash» — lynglimt. Ingen forklaring gis, men alle og enhver forstår. I et visst øyeblikk kan et lyn slå ned, et ekte møte mellom lege og pasient. Dette lynglimt må være noe som ikke er rasjonelt eller vitenskapelig. Det er et sammentreff, en følelse, som jeg personlig ville kalle «kommunion» — ordet for fellesskap som også betyr nattverd. I blant skjer det faktisk uten at et ord blir sagt — et lyn slår ned. Balint og hans hustru (som fullførte hans bok) skriver: «Det møtet er uforglemmelig.» Der står de altså på randen til det irrasjonelle, men de nøler med å overstige kløften fordi de alltid er blitt innprentet en plikt til å forbli objektive.

Balints ord «lynglimt» avslører en kurtise med det irrasjonelle. Han forstår at det elementet som savnes i den medisinske omsorgen er noe som ikke er vitenskapelig. Det er mulig for ethvert menneske å gi uttrykk for sitt innerste og prøve en ny måte å leve på. Dette kan skje på et øyeblikk, til og med i løpet av en seks minutters konsultasjon. Her finnes noe som unndrar seg objektiv analyse. Det er et møte mellom to — eller tre? Slik jeg ser det finnes det en guddommelig virkelighet i lynglimtet, selv om det inntreffer mellom en psykoanalytiker uten tro og en pasient uten tro.

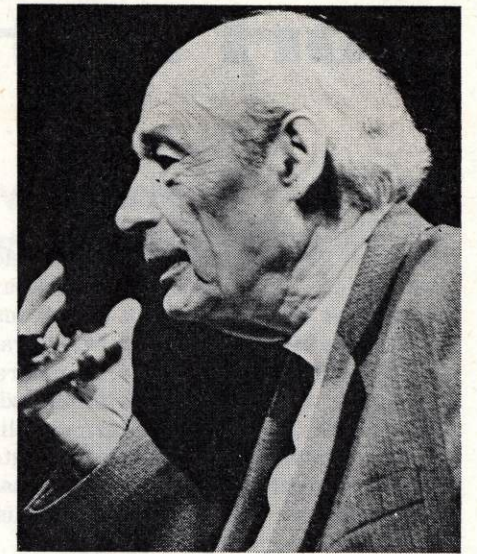
Vårt vitenskapelig fengsel

Hverken pasient eller lege glemmer «lynglimtet». Det er en erfaring, noe man opplever. Naturligvis ville Balint si at det er en psykologisk erfaring. Jeg fastholder at det er en åndelig erfaring, et øyeblikk da Gud taler. Og da befris mennesker fra fortidens byrde.

Vår oppgave er altså å hjelpe leger til å flykte fra sitt vitenskapelige fengsel. Det betyr ikke at de ikke lenger er vitenskapsmenn, men de må forstå at legeskunst er mer enn vitenskap.

«Lynglimtet» berører ikke bare det psykiske men også det religiøse hos mennesket. Jeg kan ofte si til meg selv: «Denne pasienten er sendt hit av Gud. Han har problemer som Gud kan løse, ikke jeg. Jeg må ta imot ham og forberede meg på dette personlige møtet.» Det fordrer at legen stiger ned fra sin vitenskapelige pidestall. Det er poenget i mine peiskvelder og i Balints «lynglimt»-samtaler.

Det finnes et punkt, hevder jeg, hvor det oppstår

Paul Tourniers bøker er kommet i millionopplag, på en rekke språk.

et virkelig gi-og-ta. Den vitenskapelige holdningen er den motsatte vei, på den ene siden en person som vet — og på den andre siden en som ingenting vet. Det blir ingen symmetri når legen vet og gir ordre mens pasienten bare adlyder. Vi leger vet mer om patologi, men om sin egen sykdom vet pasienten mer. Han vet at plagene blir dobbelt så vanskelige på grunn av de problemene han strever med gjennom søvnløse netter.

Mange leger gjør alvorlige forsøk på å få personlig kontakt med pasientene. De ønsker å få igang en diskusjon. Men man kan diskutere begrepet personlighet et helt liv uten å oppnå levende kontakt med mennesker. Jeg forklarer for mine kolleger: «Dere kan ikke få den relasjonen uten å åpne dere selv.»

«Og hvordan gjør man det?» spør en av dem.

«Allright, i kveld skal du få fortelle om ditt eget liv.»

Jeg treffer min kollega om kvelden der han sitter og svetter foran et tomt papirark.

«Så, herr professor,» sier jeg, «går det ikke bra?»

«Jeg har ingenting å si.»

«Hva for noe? Du har levet i 40 år uten at noe er hendt?»

«Det er klart at jeg som alle andre drikker min kaffe om morgenen, utretter et og annet, men ingenting som kan være av interesse for noen.»

For en måte å stue ned alle sine følelser! Jeg forsøker å hjelpe ham.

«Mistet du ikke en sønn da han var liten?»

«Å, det kan jeg ikke snakke om,» roper han.

Men han får mot, han forteller, og kveldens atmosfære forandres.

Jeg må innrømme at jeg er redd for å møte de syke, nettopp fordi jeg ikke har noen teknikk. Det ville være så greit med en teknikk, man kunne bare sette igang maskinen. Men det er inne i oss det vesentlige skjer, og det betyr mellom oss og Gud. Det er i stillheten overfor Gud at jeg — tross alle vanskeligheter — oppdager en bit av gangen av de problemer som hindrer mitt fellesskap med andre. Omsorgen for hele personligheten gjelder altså like meget legens person som pasientens.

Kort nytt

SØR-AFRIKA-SEMINAR

Irlanderer Peter Hannon, som har arbeidet med MRA i Sør-Afrika i ti år, var en av de fem pandedeltakerne i et seminar arrangert av det amerikanske State Department nylig. Temaet for debatten var «forandringens dynamikk i Sør-Afrika». Seminaret ble organisert av en tjenestemann i utenriksdepartementet som tror på at de mellom-menneskelige faktorene bør vies større oppmerksomhet i utenrikspolitikken. Blant deltakerne var to ambassadører, ledende akademikere og Sør-Afrika-spesialister fra flere amerikanske regjeringskontorer.

Hannon slo fast at følelsene mellom de forskjellige gruppene i Sør-Afrika er blant de viktigste og mest neglisjerte faktorer i bildet. Medmindre frykten, hatet og de sårede følelsene hos de forskjellige gruppene blir forstått, vil ethvert politiske initiativ kunne gi negative utslag. Han hevdet også at den voksende uroen blant boer-befolkningen over apartheid-politikkens umoralske grunnlag er en faktor som lett undervurderes.

Mye av diskusjonen dreiet seg om hva som gjør et individ eller en gruppe åpen eller stengt for muligheten av radikale forandringer. Hannon ga eksempler fra konferansene i Caux på hvordan forvandling i enkeltmenneskers holdninger bidrar til større tilitt mellom befolkningsgruppene i Sør-Afrika.

ASIATISK SAMARBEID

Ungdommer fra Japan og Taiwan har besøkt Korea for å ta del i et forlenget weekend-program for Moralsk Opprustning. De talte til lærere og kontorfunksjonærer, og ved frokost-samlinger, studentmøter og et heldags MRA-møte for ca. 80 studenter. De fikk også anledning til mange uformelle samtaler med koreanere.

FRANS AV ASSISI I BRABANT

Guvernøren av Brabant og den romersk-katolske biskopen var blant tilskuerne ved en forestilling av enmanns-showet *Un Soleil en pleine nuit* i provins-hovedstaden s'Hertogenborch før årsskiftet. Det franske skuespillet om Frans av Assisis liv ble bragt til Holland av en kristen kunstnerorganisasjon i samarbeid med fransiskanere og Moralsk Opprustning. Inspirert av en kjent sangerinne, Elisabeth Crooymans, som hadde sett stykket i Caux og var fast bestemt på å bringe det til sitt hjemland, sørget kunstnere og fransiskanere for å skaffe den nødvendige kapital og gjøre stykket kjent for publikum.

Un Soleil en pleine nuit ble også vist i den katolske universitetsbyen Nijmegen.

FILM OM FRIHET I ZIMBABWE

Den stadig like aktuelle afrikanske fargefilmen *Frihet*, som ble filmet i Nigeria i slutten av 50-årene og som handler om frigjøringsprosessen i et tidligere koloniland, er nå omsatt til Ndebelespråket av en

gruppe innbyggere fra Bulawayo, Zimbabwe. Dette er det femtende språket *Frihet* oversettes til.

«Hvis vi kan nå 'grasrota' med denne filmen, vil den fremme enhet i landet», sier Brassel Sigidi, en advokat som har lest inn stemmen til en av hovedpersonene i *Frihet*. «Landets enhet er mitt fremste mål.» Sigidi var politisk kommisær for frigjøringsstyrkene under krigen.

En annen eks-soldat, Carlos Dube, som mistet armen og ett øye i krigen og deretter tilbrakte flere år i Øst-Tyskland, hjalp også til fordi «MRA prøver å forvandle mennesker og gjøre vår gamle verden om til en ny verden». En lærer fra Matebeleland sa at «filmen har et sterkt budskap om hvordan enhetens idealer kan bli til praktisk virkelighet.»

Valg av stilling

Av Kedmond Hungwe, Zimbabwe

Zimbabwe, i likhet med andre land, står overfor mange problemer — hvordan klasseforskjellen kan overvinnes, hvordan raser og stammer kan forenes slik at vi alle kan arbeide sammen.

Min kone Chipo, som er ansatt i statsadministrasjonen, og jeg har bestemt oss for å ta ansvar for landet vårt. Det betyr at vi overgir alt vi har til Gud. Det betyr at vi ser uærlighet og korrupsjon som galt, ikke bare hos offentlige personer men også i vårt eget liv.

Vi vet at et sunt hjem må bygges på ærlighet og omsorg, men vi finner det ikke lett å være helt ærlig med hverandre om både fortid og nåtid — det er fristende å gi sin partner et falskt bilde av seg selv. Men ved å ta tid til å lytte til Gud finner vi retningslinjer for livet vårt sammen og idéer til nye initiativ. Han gir oss styrke til å gjøre Hans vilje.

To tilbud

Jeg er lærer og har vært under et enormt arbeidspress på grunn av den massive utvidelsen av undervisningstilbudet i Zimbabwe. Jeg hadde sjansen til å søke en lettere, mer privilegert jobb med høyere lønn og bedre fremtidsutsikter. Det syntes å være et tilbud om en bedre mulighet til å realisere meg selv. Likevel viste Gud meg at det ikke var Hans

ønske at jeg skulle ta jobben, at selvrealisering kommer gjennom å tjene andre. Jeg kan yde min beste tjeneste ved å undervise.

Senere ble jeg tilbudt en rektorstilling ved en ny høyere skole. Igjen sa Gud «Nei». Dette gikk helt på tvers av mine ambisjoner, men jeg vet at Han har en plan for meg. Jeg må vente på at den skal komme klart til syne.

Tiden jeg tilbringer alene med Gud gir meg motivasjon til å fortsette når entusiasmen slites ned. Den gjør det også mulig for meg å gi elevene individuell omsorg. Noen av dem er vanskelige, de kommer fra en ustabil bakgrunn med foreldre som driver illegal brennevinssalg. Læreren før meg ga opp fordi han ikke klarte å motivere elevene. Jeg tror at Gud har en plan med hver elev. Det er gjennom måten jeg underviser og omsorgen jeg kan gi hver enkelt av dem, at jeg kan hjelpe dem til å oppleve dette som en realitet.

SVAKSTRØM ER VÅR STYRKE

Vår spesialitet:

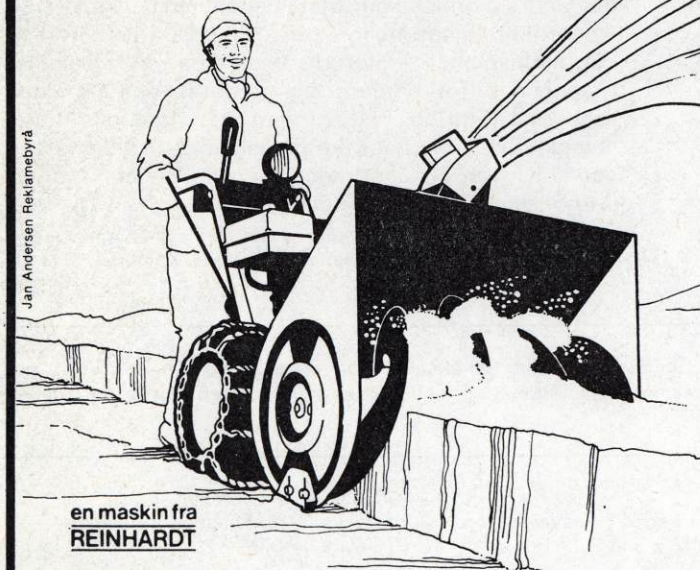
Alt materiell for
avslutning av
svakstrømskabler

90 år som spesialforretning
i svakstrømsbransjen

O. ØSTMO A.S

Rådhusgt. 3, Oslo 1

Ta snøen lettvint!

en maskin fra
REINHARDT

Canadiana tilfredsstiller alle sikkerhetskrav

FORHANDLER:

CANADIANA
SNØFRESERE

Avanserte og kraftige. Bygd for tøft klima. 5 gear forover, fri og revers. Svingbar tut — også under arbeid. Kraftige piggekjettinger.

1032: 10 HK/81 cm. Selvstarter. Arbeidslys. Differensial.

826: 8 HK/66 cm. Arbeidslys. Differensial.

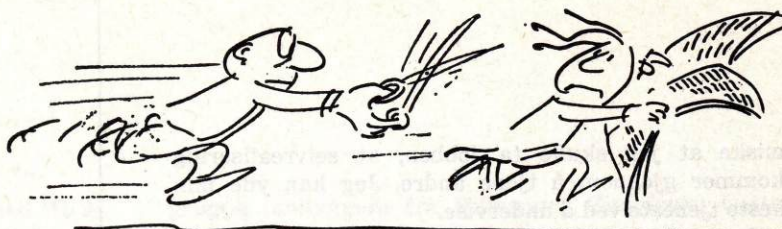
822: 8 HK/56 cm.

FORHANDLER:

REINHARDT

Reinhardt Maskin A/S 4601 Kristiansand S.
Avdeling Oslo: Hvamveien 1, 2013 Skjetten

klippet

Vi må fatte hvor viktig samarbeid og forståelse på Nordkalotten er. Dette området var for 40 år siden politisk splittet etter en verdenskrig, med en rekke latente konflikter. Det er et område med tre stater, fire språk og fem stammer. Det er ikke mye som mangler på at dette område kunne vært et Midt-Østen, i stedet for et av verdens roligste hjørner.

Ragnar Lassiantti, tidligere landshøvding i Luleå, intervjuet i «Nordlys» 2.10.82.

Vi må . . . forene individuell kristendom med sosial og internasjonal samfunnsbevissthet. Det er uhyre vanskelig, og hittil har det ikke lyktes. Vi har nok kristne personligheter som er politisk interessert, og vi har politikere som er personlige kristne. Men i begge tilfeller står kristendom og politikk side om side, med liten indre sammenheng. Det vi trenger er en forening av begge, en indre åndelig enhet, således at selve den personlige kristendom blir sosial uten å miste sitt personlige alvor, sin dybde, inderlighet og kristelige kraft. Kirken må ikke være en institusjon i folket, men selve folket i moralsk-religiøs funksjon. Da, og først da, er det norske folk blitt et kristent folk.

Thorleif Boman i «Vår siste sjanse», Land og Kirke, 1945.

I en tid dominert av så mange og ofte uløselige problemer, fortjener Wilhelmsens bok «Mennesket og strukturene» å bli studert av alle som vil en bedre verden. Boken har kanskje ikke alle svarene, men den får oss til å tenke konstruktivt, hva vårt parti, vår rase, klasse eller nasjonalitet enn måtte være.

Bokanmeldelse i «Harare Herald», Zimbabwe, organ for regjeringspartiet, 10.1.1983.

I vår bransje har vi som sagt mange undersøkelser som klart viser at de gamle, samholdspregede, puritanske dyder er bevarende for liv og helse og sosial tilpasning for både store og små. De må da være omsluttet av et verdi- og normfellesskap som det hersker noenlunde enighet om, og som etterleves i praksis . . .

Vi har fått et velferdssamfunn med så sterke islett av uvelferd at vi er nødt til å stoppe opp og ransake det. Og ransakingen må ikke bare gjelde samfunnet med alle dets mulige svakheter. Vi må også se på oss selv og det ideologiske tankegods vi styrer vår daglige atferd og utøver vår private solidaritet med. Det er her «something is rotten», og det er her vi finner roten til det ubehag som eksisterer i vår selvopptatte velstandskultur.

Per Sundby i «Medisin, moral og det gode liv», Gyldendal, 1982.

Vi er ferdig med verdinøytraliteten. Det er fastslått at evnen til uavhengig tanke og handling må bygges på bevisstgjøring om godt og ondt. Det er alvorlig svik å sende de unge ut i konkurransesamfunnet uten en slik ballast.

Å kunne glede et medmenneske må læres, noe som gjør det til en skole-oppgave. Det samme gjelder andre normer som gjør mellommenneskelig fred og fordragelighet mulig. Ærlighet, solidaritet, trofasthet, hjelpsomhet — uten disse verdiene skaper kunnskaper bare et hardere og hardere samfunn. Men selv om dette er understreket gjennom alle tider, mangler vi fremdeles retningslinjer. Myndighetene har gitt loven og oppdraget, men de glemte å etterlate beskjed om hvordan målet skal nås.

Jon Henden, rektor på Langhus ungdomsskole, i «Folkets framtid» 17.11.82.

Ny Verden vil fremme: En åndelig og moralsk opprustning. Solidaritet mellom enkeltmennesker og nasjoner. En revolusjon under Jesu Kristi Kors, som vil omskape verden. Individets og samfunnets forandring. Absolutte moralnormer: ærlighet, renhet, uselviskhet og kjærlighet.

INFORMASJON OM MORALSK OPPRUSTNING

Utkommer med 6 nummer i året.

I redaksjonen:
Eva Riise Hanssen - ansvarlig red.
Anders Eskeland
Einar Engebretsen
Jens J. Wilhelmsen
Inge Mannsåker
Sturla Johnson
Keld Jørgensen (Danmark)

ABONNEMENTSPRIS for et år
Norge kr. 40,-
Danmark dkr. 45,-

Redaksjonens adresse:
Postboks 3018, Elisenberg, Oslo 2
Tlf. 02/44 64 78 — Postgiro 5 12 57 94
Danmark:
Postboks 312
1502 København V. Postgiro 18 51 51
Sverige:
Sveavägen 34, 6., 111 34 Stockholm
Tlf. 08/10 34 56

Trykkeri: Brødr. Tengs, Oslo
Utgiver: Stiftelsen Moralsk Opprustning
NY VERDEN